

I detta nummer:

- Unikt bilateralt samverkanssevent
- EasyJet + GKN Aerospace = vätgas
- Sverige femma i Horizon Europe
- VTI in i Innovair
- Första T-7A Red Hawk rullas ut
- Koll på Saabs NFFP-projekt
- Två bilaterala SARC-aktiviteter om samverkande flyg
- SARC håller årsmöte
- Hallå Petter Krus
- Pris till Svtjetlana

Innovationsbesök från Storbritannien samlade svensk och brittisk trippelhelix i ett unikt möte med mingel på brittiska ambassaden.

Mingelbilder:
innovair.org/22q2/mingel

Unikt bilateralt samverkanssevent

Som ett led i **Sveriges och Storbritanniens mångåriga bilaterala samarbete** inom flygteknik skedde 16–20 maj ett innovationsbesök i Sverige, under namnet **Sustainable Aviation – Global Business Innovation Programme Sweden**, där 15 deltagande brittiska **SMF** tillsammans med representanter från Vinnovas brittiska motsvarighet **Innovate UK** besökte attraktiva svenska parter i Mölndal, Älvängen, Trollhättan, Linköping och Skellefteå.

Besökssturnén kröntes av en **mottagning och workshop i brittiska ambassadörens residens** i Stockholm dit representanter från **riksdagen** (miljö- och trafikutskotten), **Regeringskansliet**,

Vinnova, Energimyndigheten, Trafikverket, VTI, FM, FMV, FOI, KTH, Chalmers, LiU, LTU och Mälardalens universitet inbjudits.

Besöket samplanerades av Innovair, dess brittiska motsvarighet Aerospace Technology Institute (ATI), Innovate UK och den brittiska ambassaden i Stockholm. Syftet var att utveckla **möjligheter för brittiska och svenska industrier** att gemensamt öka sin internationella konkurrenskraft med fokus på flygets miljöfrågor, vilket måste göras **gemensamt av hela trippelhelixen** – akademi/institut, industri och offentlig sektor – som alltså deltog i detta unika samverkanssevent i Innovations sverige.

Kvartalets
citat:

New collaborations ... will help solve global issues through innovative, new solutions. The UK cannot solve these issues alone – collaboration is key.
(Judith Gough, Storbritanniens ambassadör i Sverige)

EasyJet + GKN Aerospace = vätgas

Flygbolaget **EasyJet** stödjer GKN Aeroespaces utveckling av tekniker för **vätgasdrift**, både för **förbränning i gasturbiner** och för **användning i bränsleceller** som producerar el till elmotorer.

Gasturbinspåret hanteras av det svenska tvååriga GKN Aerospace-ledda samarbetsprogrammet **H2JET** som siktar på lösningar för civila medeldistansflygplan, medan bränslecellsspåret utvecklas i **H2GEAR**, ett GKN Aerospace-drivet banbrytande brittiskt samarbetsprogram som siktar på målgruppen mindre regionalflygplan.

EasyJet kommer bland annat att erbjuda **demonstrationsmöjligheter** och ge insikter i **operativa krav och ekonomi**.

Sverige femma i Horizon Europe

I EU-forskningsprogrammet **Horizon Europes** senaste utlysning inom flygforskning vann **svenska företag och akademi** flera viktiga projekt. Utvärderingen av utfallet visade att **Sverige hamnade så högt som på femte plats** i antal projekt efter Spanien, Frankrike, Tyskland och Storbritannien, men före "flygländer" som Italien, Belgien och Nederländerna.

VTI in i Innovair

På Innovairs arbetsgruppsmöte i april gav **Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI)** en översikt av sin flygtransportforskning. Presentationen landade mycket väl på Innovairs karta och **institutet har nu blivit medlem** hos oss.

VTI:s forskningschef **Magnus Eek**, som kommer att bli den som ingår i Innovairs arbetsgrupp för VTI, ser institutets bidrag främst inom **modellering, simulering och analys av samhälls- och klimatnyttorna** av olika tekniska alternativ.

Hallå – Petter Krus

Petter Krus är professor i fluida och mekatroniska system på Linköpings universitet och är dessutom ledare för SARC i år.

Du har fått årets Thulin-medalj i guld?

Yes, jätteroligt. Men det är ju också något som mina medarbetare och samarbetspartner ska känna sig delaktiga i.

Vad är det du har gjort?

Jag har varit drivande i uppbyggnaden av det svensk-brasilianska universitetssamarbetet med stöd från forskningscentret CISB. Jag har också utvecklat och etablerat en forsknings- och utbildningsmiljö med en kombination av modellbaserad systemutveckling och flygande demonstrationer vid LiU. Och så har jag en professur vid brasilianska flygvapnets tekniska högskola ITA. Jag sitter även med i programkommittén inom ICAS, International Council of Aeronautical Science. Sedan sas det också att jag har en förmåga att få folk att gå åt samma håll.

Vart går du nu då?

Framåt. Uppåt. Med den här medaljen runt halsen blir det en angenäm resa.

Pris till Svyetlana

Svyetlana Stekovic, som vi träffade i nyhetsbrev 22Q1, har fått årets **Ulla Teige-diplom** som årets kvinnliga förebild inom flygteknik.

– Det är fint att få ett sådant diplom, speciellt inom ett så mansdominerat område, berättar Svyetlana.

Frågor på innehållet? Maila info@innovair.org eller titta in på innovair.org för mer information.

© 2022 Innovair

Första T-7A Red Hawk rullas ut

Vid en **ceremoni 28 april** vid Boeings produktionsanläggningar i St Louis, USA, visade Saab och Boeing upp det **första serieproducerade skolflygplanet av typen T-7A Red Hawk** som byggts under programfasen Engineering and Manufacturing Development (EMD).

Bakkroppen är tillverkad i Linköping och är anpassad för serieproduktion. Nu väntar en intensiv **utprovning** och sedan börjar serie-

leveranser med bakkroppar **tillverkade av Saab** i den nya fabriken i West Lafayette, Indiana.

Med T-7A Red Hawk har Boeing och Saab tillämpat en **innovativ digital strategi** för design, utveckling och produktion av militära flygplan. I flera år har så kallad **model-based definition** varit en del av Saabs framgångar – först med utvecklingen av Gripen E och nu som del av T-7A Red Hawk.

Koll på Saabs NFFP-projekt

På liknande sätt som GKN gjorde i höstas (se nyhetsbrev 21Q4) bjöd Saab i början av maj in till en **samlad presentation av de NFFP-finansierade teknikområden** inom vilka Saab är industripartner. Teknikområdena, som hanteras av de så kallade **teknikklustren**, presenterades av respektive klusterledare. Syftet var dels att redovisa **tekniska resultat och projektstatus** för Innovair och Vinnova, dels att få de olika klusterledarna att träffas och utbyta erfarenheter.

Presentationen var också startskottet för Saabs del av den **projektutvärdering** som Innovair startade för GKN-projekten i höstas. Denna utvärdering är till för att skapa en **god taktisk lägesbild** som komplement till projektens formella statusrapportering till Vinnova varje halvår. Både de **akademiska handledarna** och de **industriella klusterledarna** får lämna sina omdömen bland annat om hur projekten bidrar till den **strategiska helhet** som sätts upp inom ramen för områdets gemensamma agenda NRIA Flyg.

Två bilaterala SARC-aktiviteter om samverkande flyg

För **andra gången** anordnar det svenska flygtekniska forskningscentret SARC och dess brasilianska motsvarighet BARINet sin **SARC-BARINet Aerospace Competition**. Tävlningen uppmuntrar samarbete mellan akademiska discipliner såväl som mellan akademi och industri och är avsedd som en **accelerator** inom forskningsområdena **system av system** och, specifikt, **samarbetande UAV:er**.

Tävlningen är öppen för aktörer från **Sverige och Brasilien**, men inte nödvändigtvis bara från organisationer under SARC-BARINet-paraplyet. Första inlämning är **1 juli**. Se allt om tävlingen på innovair.org/22q2/sarccomp

Dessutom ordnar SARC en **workshop** om **Collaborative Aircraft Design using the CPACS Standard** tillsammans med tyska luftfartsforskningscentret **DLR** (ZAL, Hamburg). Fokus för workshoppen ligger på den **holistiska syn på flygplansdesign** som framtidens klimatneutrala flyg ställer krav på. Revolutionerande tekniker behöver **integreras** med varandra, vilket kräver **nya nivåer av simulering**, exempelvis med den dedikerade datamodellen Common Parametric Aircraft Configuration Scheme (**CPACS**).

Workshoppen hålls på Linköpings universitet den **13–14 juni**. Läs mer och anmäl dig på innovair.org/22q2/sarcws

SARC håller årsmöte

SARCs årsmöte 2022 arrangeras **24–26 augusti** av Luleå tekniska universitet (LTU) på **Space Campus i Kiruna**. Följ med oss till norra Sveriges rymdpärla under tre dagar fulla av **presentationer, nätverkande och tekniska besök** – kanske inte i rymden men klart rymdrelaterade: rymdbasen **Espace Space Center** och/eller den nya

forskningsanläggningen **EISCAT-3D** i Abisko.

Som alltid välkomnar vi särskilt alla **doktorander** med koppling till SARC, NFFP7 och Forskarskolan i rymdteknik att **presentera sina pågående arbeten**.

Läs mer och anmäl dig på innovair.org/22q2/sarcote